

Kamrater, mötesdeltagare

Tack för att jag fick komma hit till Skutskär i Älvkarleby kommun och tala på första maj. Här möter historien framtiden. Här möter Dalälven havet. Här har människor levt och arbetat vid älven i tusentals år. Här finns kultur och fornlämningar, skog och hav. Återigen tack för att jag fick komma hit!

Många förknippar Skutskär med Korsnäs pappersbruk. Vi minns sommaren 2003 då Korsnäs helt godtyckligt pekade ut och varslade 13 personer. Arbetsgivaren valde att helt strunta i grundprincipen sist in – först ut. Korsnäs har därmed gått från att vara ett föredöme för länets näringsliv till att vara ett skammens lågvattenmärke. Tidigare har Korsnäs stått för kvalitet, både när det gäller produkter och personalpolitik. Nu respekterar man inte ens lagen om anställningsskydd. LOs representantskap antog häromdagen ett uttalande till stöd för de felaktigt uppsagda arbetarna. Med det klara budskapet; Vi vill inte ha den här typen av striden – men när vi blir utmanade viker vi inte undan.

Kamrater,

I dag demonstrerar vi under parollen: ”Demokrati och mänskliga rättigheter.” Det är lika giltigt här i Skutskär, Gårdskär och Långsand som någon annanstans i världen.

Vi hedrar också Anna Lindh politiska gärning och manifesterar arbetarrörelsens klassiska värderingar.

Anna Lindh var vår röst i världen. Varhelst hon befann sig – på toppmötena i EU, i FN:s generalförsamling eller i möten med andra staters ledare, framförde hon med djup övertygelse vår uppfattning om fred, folkrätt och mänskliga rättigheter.

Det går en röd tråd mellan hennes internationella engagemang och vårt fackliga och politiska arbete här i Uppsala län.

Det är det som gör arbetarrörelsen unik. Vi är internationalister. För oss finns inga nationsgränser. Vi arbetar tillsammans för samma sak:

Alla människor, oavsett hudfärg och nationalitet, ska ha rätt att få leva i trygghet, att få utbildning och ett arbete som skänker frihet och oberoende. Ingen har större rätt än någon annan.

Konflikten i Mellanöstern och försöken att skapa fred mellan israeler och palestinier, var bland det som engagerade Anna Lindh allra mest. Vi i LO och fria fackföreningsinternationalen får alltjämt ständiga larmrapporter om det eskalerande våldet. Och vi ser varje kväll i TV:s nyhetssändningar hur det drabbar båda folken. Men huvudansvaret ligger på den israeliska högerregeringen och dess aggressiva ockupationspolitik. De palestinska arbetarna lider helvetiska kval; inga, jobb, inga löner, inga skolor, ingen sjukvård. Palestina är idag ett fängelse. LO kommer att öka stödet till våra kamrater i Palestina och vi uppmanar också det internationella facket att göra det samma. Det handlar om frihet, jämlikhet, solidaritet, demokrati och mänskliga rättigheter – och det är för dessa värderingar vi demonstrerar här idag på arbetarrörelsens högtidsdag!

* * *

Vi demonstrerar också för arbete åt alla.

I Sverige går nu återigen hundratusentals människor utan arbete. I Uppsala län är över sju tusen människor, kvinnor och män öppet arbetslösa. Nästan två tusen deltar i något arbetsmarknadspolitiskt program. Arbetslösheten måste ner!

Från LOs sida har vi bidragit med två viktiga förutsättningar för att nå full sysselsättning;

- För det första har vi tecknat ett historiskt omställningsavtal för 950 000 privatanställda arbetare. Nu får de äntligen samma stöd som tjänstemännen har haft sedan länge. Det ger trygghet i förändring.
- För det andra har parterna på arbetsmarknaden tagit ansvar genom att teckna treåriga avtal som ger stabilitet.

I avtalsrörelsen tycker jag att LO och förbunden har varit mycket framgångsrika; i stort sett det mesta av våra krav har vi fått igenom. Det visar att facket styrka håller och ger bra utdelning till medlemmarna. I årets avtalsrörelse har vi valt att lägga kraft på att ge mer reala löneökningar till dem som har lägst löner. Och vilka är det? Det är oftast kvinnorna. Nästan hälften av LOs kvinnor tjänar mindre än 14 000 kronor i månaden.

I Sverige sätts alltså fortfarande lön efter kön. Så många som 115 000 LO-kvinnor tvingas dessutom att arbeta kortare tid än vad de själva önskar. Många har också otrygga visstidsanställningar. Därför kräver vi att lagen ändras så att heltid blir en rättighet och tillsvidareanställning blir huvudregeln! Detta är mycket viktigare, även för tillväxten, än att diskutera sänkningar av förmögenhetsskatten!

Kamrater,

För två veckor sedan presenterade regeringens sin vårbudget. Sveriges ekonomiska situation är fortsatt kärv. De senaste årens internationella lågkonjunktur har visserligen brutits. Ändå ser vi alltså inte några positiva effekter på arbetsmarknaden. Tvärtom stiger den öppna arbetslösheten och regeringen når inte sitt delmål om fyra procent.

Åtskilligt i budgeten är positivt, men otillräckligt för att vi ska vara nöjda. Regeringens förslag räcker inte. Budgeten gav inte den konjunkturstimulans som krävs. Det är oroande.

Med nuvarande ambitionsnivå sänder regeringen den felaktiga signalen att de accepterar en hög arbetslöshet. Vi kräver därför att regeringen vässar sysselsättningspolitiken och återkommer med förslag som stimulerar efterfrågan, men också med satsningar på utbildning och arbetsmarknadspolitik. Antalet platser i arbetsmarknadsutbildning måste fördubblas under de kommande åren. Vuxenutbildningen och rekryteringsbidraget behöver få expandera. AMS måste få de resurser som krävs för att kunna erbjuda åtgärder till den grupp som idag hamnar mellan arbetsförmedlingen och försäkringskassan.

En socialdemokratisk politik måste skapa en rättvis balans mellan de krav som ställs på den enskilde och den hjälp den enskilde erbjuds för att komma in på arbetsmarknaden. Ökar inte regeringens insatser kommer balansen att förskjutas till ökade krav och minskat stöd för den enskilde.

Självfallet ska det ställas tydliga krav på att arbetslösa tar de jobb som erbjuds. Men det krävs också resurser så att arbetslösa har möjligheter att ta jobb. Problemet är inte människors ovilja att jobba, det är bristen på arbetstillfällen!

* * *

Söndagen den 13 juni inleds för 25 gången i ordningen LO kongressen. Temat är ”Vårt att slåss för”. Det uttrycker att LO är en kamporganisation. Den viktigaste frågan som är värd att slåss för och som en tredjedel av motionerna handlar om är ”Arbete åt alla”.

Det handlar bland annat om att försvara starka kollektivavtal och se till att a-kassan är en omställningsförsäkring och inte en försörjningsförsäkring. Vi tycker att taket måste höjas så att sjuttio procent av löntagarna ska få åttio procent i ersättning. För att inte taket ska urholkas måste det dessutom räknas upp automatiskt med löneutvecklingen.

En viktig dimension är rätten till utbildning också för vuxna. Vi vill därför att vuxenutbildningen ska få mer resurser, att utbudet av högskoleplatser ska öka, att åldersgränsen för studielån höjs, samt att det införs ett barntillägg för studiemedel. Detta för att de ska bli lättare för vuxna att utbilda och omskola sig även sent i livet, för att möta strukturomvandling.

Strukturomvandlingar; företagsflytt och nedläggningar drabbar människor på mindre orter och i stora städer. Godtyckliga rationaliseringar har drabbat till exempel pappersbruket i Korsnäs extra hårt. Men det kan drabba vem som helst. Vi ser att de strategiska besluten om strukturomvandlingar blir alltmer globala och fattas på ett främmande språk i slutna direktörsrum långt borta. Det är lätt att känna vanmakt. Men det ska vi inte göra. Det går att möta hoten. Om strukturomvandlingar är nödvändiga måste vi till exempel stödja löntagarna så att de klarar en omställning.

Insatser från facket, arbetsgivaren, kommunen och ibland också staten kan bidra till att uppsägningen blir ett avstamp till nya jobb via ny utbildning. Förändring kan också vara utveckling, men det ska ske tryggt. Lagen om anställningsskydd måste respekteras.

Facket har i sig inget emot strukturomvandlingar. Men det är av allra största vikt att det sker på ett ansvarsfullt sätt. Och det är inte ansvarsfullt att säga upp människor godtyckligt och skylla på rationaliseringar och kompetenskrav! Det är inte ansvarsfullt att lämna människor i sticket utan utbildning och chans till nya jobb!

* * *

Kamrater,

Idag på första maj när vi sjunger vi internationalen och demonstrerar händer någonting historiskt i vårt Europa. Då blir tio nya länder, med mer än 75 miljoner medborgare, medlemmar av den Europeiska unionen. Det ligger något symboliskt i att utvidgningen sker på arbetarrörelsens internationella högtidsdag.

Sorgligt nog är associationerna till Första maj inte lika positiva i alla länder - särskilt inte i flertalet av EUs nya medlemsstater. Där har första maj tidigare kännetecknats av kommunismens förtryckande idéer, av nationalistisk propaganda och av strikta militärparader.

Så när tio nya medlemsländer ansluter sig till EU är det en seger för demokratins idéer. LO ser utvidgningen som ett resultat av människors längtan bort ifrån förtryck och en önskan att få leva i frihet. En utveckling som vi demokratiska socialister har anledning att känna glädje över.

* * *

Tyvärr har utvidgningen i den svenska debatten blivit liktydig med problem och bidragsfusk. LO har dessutom anklagats för att vara främlingsfientliga av vissa borgerliga debattörer. Låt mig därför kort redovisa LOs uppfattning.

Vi har aldrig hävdat att människor kommer att strömma in i Sverige för att lura till sig barnbidrag. Vi har under hela debatten deklarerat att LO vill undvika övergångsregler. Vi vill att samma regler ska gälla för alla som arbetar i Sverige oavsett var de kommer ifrån.

Vi har utgått från den verklighet som redan existerar. En verklighet där människor satsar sina pengar på att köpa falska arbets- och uppehållstillstånd för att få städa perrongerna i Stockholms tunnelbanor för en spottstyver. En verklighet där byggnadsarbetare arbetar under farliga förhållanden utan skydd och försäkringar. En verklighet där människor utnyttjas brutalt och till och med får sätta livet till.

Vi har presenterat konkreta förslag mot de oseriösa arbetsgivare som har som affärsidé att lura både staten och anställda på pengar;

- Gör huvudentreprenören ansvarig för att underleverantören betalar skatt och sociala avgifter.
- Sanera uthyrningsbranschen med en auktorisation för god affärsmoral.
- Skärp kraven för att få F-skatt för personer som uppges vara egenföretagare.
- Förstärk fackets rätt att övervaka arbetsvillkoren och kollektivavtalen.
- Ställ sociala krav vid offentlig

Riksdagens majoritet beslöt i veckan att gå oss till mötes. Utvidgningen kan därmed bli en framgång för oss i de fackliga organisationerna som får förbättrade möjligheter att förhindra

att vi löntagare spelas ut mot varandra. Och det är framför allt ett stort framsteg för de miljontals människor, som tidigare levit i stängda diktaturer, som tillsammans med oss får röra sig fritt utan gränser i ett enat Europa.

Kamrater,

Dagen innan LO-kongressen inleds, söndagen den 13 juni, är det val till Europaparlamentet. Detta val är viktigt på samma sätt som riksdagsvalen. Det spelar stor roll vilket politiskt parti som parlamentarikerna tillhör. De senaste åren har parlamentets inflytande ökat och befogenheterna fortsätter att stärkas i varje nytt fördrag. Idag har parlamentet lika mycket makt som regeringarna när det gäller beslut i frågor som sysselsättning, socialpolitik och öppenhet.

Dessvärre styrs europaparlamentet idag av högerpolitiker. Ibland stoppas därför beslut som borde fattas. Frågor där det krävs politisk handling möts inte sällan av passivitet.

Ta kampen mot arbetslösheten som exempel. I mitten och i slutet av 90-talet leddes Europa av socialdemokrater. En av de främsta framgångarna var att kampen mot arbetslösheten sattes främst. Genom den så kallade Lissabonstrategin fick EU till slut en tydlig social dagordning. Ett omfattande arbete inleddes för att göra EU konkurrenskraftigare och rättvisare. Vi var *då* på rätt väg.

Nu – med ett parlament dominerat av högern och med allt fler högerregeringar i Europa – har arbetet till stora delar stannat av. Intresset har varit betydligt större att tillmötesgå storföretagens intressen än löntagarnas.

Ett aktuellt exempel är förslaget till det så kallade tjänstedirektivet. Där föreslås att människors arbete ska betraktas som en handelsvara vilken som helst. Direktivet innebär att företagen enbart ska vara skyldigt att följa de regler som finns deras hemland. Det är också hemlandets myndigheter som ska ansvara för övervakningen. Jag behöver väl knappast beskriva vilket kaos det kommer att innebära när 25 länders olika lagstiftning och avtal ska gälla i vart och ett av medlemsländerna.

Det här förslaget möter nu hård kritik från oss i LO, från Europafacket och socialdemokraterna med statsminister Göran Persson i spetsen. Detta ensidiga marknadstänkandet är odugligt och måste med kraft tillbakavisas! Därför krävs ett rödare Europa!

* * *

Ett rödare Europa är särskilt viktigt för oss som är medlemmar i LO-förbunden. Det är vi som först drabbas av arbetslöshet när företag som Continental, Bombardier och Electrolux flyttar pengar och jobb dit det för tillfället är lägst skatter. Ett rödare Europa är viktigt därför att EU ger oss löntagare stora möjligheter. Genom samarbetet kan vi tillsammans med fackliga kamrater runtom i Europa sätta upp gemensamma spelregler och sociala normer för arbetsmarkanden i EU – vilket är helt avgörande för att säkra tryggheten för löntagarna i en internationaliserad ekonomi. EU är det enda existerande verktyg som kan fungera som en politisk och facklig motvikt till det globala kapitalet. EU blir vad vi väljer att göra det till!

Låt oss se till att högerens mardrömmar blir verklighet! Låt oss göra EU rödare den 13 juni genom att rösta på socialdemokraterna!!

Tack för att ni lyssnade!